Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0190

Vägen mot ett omsorgssamhälle: komma till rätta med könsskillnaderna inom omsorgen

Europaparlamentets resolution av den 21 maj 2026 om vägen mot ett omsorgssamhälle: komma till rätta med könsskillnaderna inom omsorgen (2025/2039(INI))

Europaparlamentet fattar detta beslut

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 2,

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 8, 19, 153 och 157,

– med beaktande av FN:s årtionde för hälsosamt åldrande[1] som leds av Världshälsoorganisationen, särskilt dess möjliggörande faktorer som rör tillhandahållande av integrerad vård och tillgång till långtidsvård,

– med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt dess principer om jämställdhet, balans mellan arbete och privatliv, barnomsorg och stöd till barn, inkludering av personer med funktionsnedsättning, ett samhälle präglat av delat ansvar samt rätten till långvarig vård, samt kommissionens handlingsplan för att stärka den sociala ekonomin och skapa arbetstillfällen,

– med beaktande av meddelandet från kommissionen av den 5 mars 2020, *En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025* (COM(2020)0152), och kommissionens förklaring om principer för ett jämställt samhälle,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 mars 2021, *En jämlikhetsunion: EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030* (COM(2021)0101),

---

1 Världshälsoorganisationen, ”WHO's work on the UN Decade of Healthy Ageing (2021–2030)”.

– med beaktande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och EU:s ratificering av denna,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 september 2022 om en europeisk strategi för vård och omsorg (COM(2022)0440), rådets rekommendation av den 8 december 2022 om förskoleverksamhet och barnomsorg: Barcelonamålen för 2030[2] och rådets rekommendation av den 8 december 2022 om tillgång till långvarig vård och omsorg till överkomliga priser och av god kvalitet[3],

– med beaktande av handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, dess överordnade mål för 2030 och EU:s sociala resultattavla,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet[4],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU[5] (direktivet om balans mellan arbete och privatliv),

– med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2021 om EU:s strategi för jämställdhet[6],

– med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2022 om gemensamma europeiska åtgärder för omsorg[7],

– med beaktande av Europas plan mot cancer (COM(2021)0044),

– med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2022 om att stärka Europa i kampen mot cancer – mot en övergripande och samordnad strategi[8],

---

2 EUT C 484, 20.12.2022, s. 1.
3 EUT C 476, 15.12.2022, s. 1.
4 EUT L 204, 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.
5 EUT L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.
6 EUT C 456, 10.11.2021, s. 208.
7 EUT C 47, 7.2.2023, s. 30.
8 EUT C 342, 6.9.2022, s. 109.

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2041 av den 19 oktober 2022 om tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen[9],

– med beaktande av Mario Draghis rapport av den 9 september 2024, *The future of European competitiveness*,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/970 av den 10 maj 2023 om stärkt tillämpning av principen om lika lön för kvinnor och män för lika eller likvärdigt arbete genom insyn i lönesättningen och efterlevnadsmekanismer[10] (direktivet om insyn i lönesättningen),

– med beaktande av kommissionens förslag av den 15 november 2023 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av EU:s talangreserv (COM(2023)0716),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/2831 av den 23 oktober 2024 om förbättrade arbetsvillkor för plattformsarbete[11],

– med beaktande av rådets slutsatser av den 3 december 2024 om att säkerställa balans mellan arbete och privatliv och jämställdhet för alla generationer mot bakgrund av demografiska utmaningar, som godkändes av rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) vid mötet den 2 december 2024,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 4 december 2024 om arbetskrafts- och kompetensbrist i EU: mobilisering av outnyttjad arbetskraftspotential i Europeiska unionen, som godkändes av rådet vid mötet den 2 december 2024,

– med beaktande av den åtgärdsram för bibehållande och rekrytering inom sociala tjänster som den europeiska branschvisa dialogkommittén för sociala tjänster antog i juni 2025,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 mars 2024, *Arbetskrafts- och kompetensbrist i EU: en handlingsplan* (COM(2024)0131),

– med beaktande av årsrapporten för 2024 från kommissionens kommitté för socialt skydd,

---

9 EUT L 275, 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj?locale=sv.

10 EUT L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj?locale=sv.

11 EUT L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj?locale=sv.

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 mars 2025, *Kompetensunionen* (COM(2025)0090),

– med beaktande av kommissionens rapport från 2025 om jämställdhet i EU, särskilt avsnittet om könsskillnaderna inom omsorgen,

– med beaktande av kommissionens rapport av den 8 maj 2018 med titeln *Utveckling av barnomsorgen för ett ökat deltagande av kvinnor på arbetsmarknaden, en balans mellan arbete och familjeliv för arbetande föräldrar och en hållbar och inkluderande tillväxt i Europa (”Barcelonamålen”)* (COM(2018)0273),

– med beaktande av den nionde rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, som offentliggjordes i mars 2024,

– med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande *I riktning mot en ny omsorgsmodell för de äldre: lärdomar av covid-19-pandemin*[12],

– med beaktande av sin resolution av den 15 november 2018 om omsorgstjänster i EU för förbättrad jämställdhet[13],

– med beaktande av sin resolution av den 10 mars 2022 om jämställdhetsintegrering i Europaparlamentet – årsrapport 2020[14],

– med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2021 om könsperspektivet under covid-19-krisen och tiden efter krisen[15],

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av den gemensamma behandlingen av ärendet i utskottet för sysselsättning och sociala frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet, i enlighet med artikel 59 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet (A10-0083/2026), och av följande skäl:

A. Jämställdhet är ett av EU:s grundläggande värden. Jämställdhetsintegrering och en intersektionell strategi bör genomföras och integreras i all EU-politik.

B. Handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter innehåller konkreta initiativ för genomförandet av principer som är avgörande för att bygga ett starkare socialt Europa för rättvisa

---

12 EUT C 194, 12.5.2022, s. 19.
13 EUT C 363, 28.10.2020, s. 80.
14 EUT C 347, 9.9.2022, s. 139.
15 EUT C 456, 10.11.2021, s. 191.

omställningar och återhämtning, bland annat en princip som rör långvarig vård och omsorg.

C. Omsorg omfattar både formell och informell omsorg. Formell omsorg avser omsorgsarbete som utförs inom ramen för formella anställningsförhållanden, medan informell omsorg avser omsorgsarbete som utförs inom en persons sociala nätverk och som vanligtvis, men inte alltid, är obetalt. Begreppet ”omsorgsgivare” omfattar därmed, enligt allmänt vedertagen uppfattning, alla former av ”formell” och ”informell” omsorg. Det finns många former av vård och omsorg, bland annat barnomsorg, långtidsvård, hälso- och sjukvård och personliga tjänster. Formella och informella omsorgstjänster tillhandahålls i huvudsak av kvinnor. Anhörigvårdare tillhandahåller personer med kroniska sjukdomar, funktionsnedsättningar, nedsatt hälsa eller andra långvariga vård- eller omsorgsbehov omsorg utanför en formell omsorgsram.

D. I ett omsorgssamhälle erkänns omsorg som grundläggande för att ekonomier och samhällen ska kunna fungera. Omsorgsarbete bör värderas och delas lika mellan kvinnor och män, samtidigt som särskilt rätten att få omsorg erkänns, i enlighet med den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Tillhandahållandet av personcentrerad långvarig vård och omsorg till överkomliga priser och av god kvalitet utgör en del av den grundläggande rätten till hälsa. Detta rättighetsbaserade synsätt återspeglar den pågående utvecklingen inom omsorgen mot tjänster som respekterar autonomi, värdighet och inkludering för personer med omsorgsbehov under hela livet, med särskilt beaktande av hur den åldrande befolkningen för närvarande påverkar samhället. Sektorn för formell långtidsvård är fortfarande baserad på att vård tillhandahålls på särskilda boenden, medan hemvård och samhällsbaserad vård mer sannolikt upprätthåller rätten till oberoende för personer i behov av vård.

E. Bland personer över 65 år i EU får 8 %, dvs. över sju miljoner personer, informell omsorg, och denna andel ökar till 11 % bland personer som är 75 år och äldre. Den demografiska omvandling som Europa genomgår kommer att få betydande konsekvenser för omsorgsbehoven och hur omsorgstjänster organiseras. Om denna utmaning inte hanteras med ett jämställdhetsperspektiv finns det en risk att kvinnors deltagande på arbetsmarknaden undergrävs, vilket förstärker ojämlikheter mellan kvinnor och män och äventyrar välbefinnandet hos äldre, barn och familjer. I åldrande samhällen är det avgörande att integrera ett människorättsbaserat och personcentrerat synsätt på omsorg som säkerställer allas delaktighet. Politiska förändringar, tillsammans med demografiska trender, gynnar i allt högre grad omsorg i hemmet för äldre personer. Många av behoven hos äldre personer och personer med funktionsnedsättning kan tillgodoses genom samhällsbaserade tjänster, såsom personlig assistans och ekonomiskt bostadsstöd.

F. Landsbygd, avlägsna områden och öområden samt de yttersta randområdena saknar tillräckliga eller adekvata sociala omsorgs- och stödtjänster, vilket kan förvärra de ekonomiska och sociala problem som de redan står inför. På grund av den minskande och åldrande befolkningen samt bristen på kommunikationer och infrastruktur är det fortfarande svårt att få tillgång till dessa tjänster i dessa områden. Detta kan bidra till att dessa områden blir mindre attraktiva som platser att bo och arbeta på. Detta påverkar kvinnor på ett oproportionerligt sätt, då de har ytterligare svårigheter att försöka förena arbete och privatliv. Dessa områden lider brist på allmänpraktiserande läkare samt specialist- och akutvård, vilket leder till att så kallade medicinska öknar uppstår. Att förbättra tillgången till social omsorg av hög kvalitet har potential att förbättra livskvaliteten och det ekonomiska välbefinnandet för människor som bor i dessa regioner. Aktörer inom den sociala ekonomin tillhandahåller viktiga samhällsbaserade omsorgstjänster som höjer kvaliteten på omsorgen och gör den mer överkomlig och inkluderande, särskilt i eftersatta områden och landsbygdsområden, avlägsna områden, öområden och yttersta randområden, samtidigt som de tillgodoser regionala behov.

G. Både formell och informell omsorg är ofta osynlig och undervärderad socialt och ekonomiskt, och lönerna inom långtidsvård och andra sociala tjänster ligger 21 % under genomsnittet i EU[16]. Det samhälleliga mervärdet av formell och informell omsorg är ofta svårt att mäta och de personer som tillhandahåller sådan omsorg erkänns, värderas eller stöds inte i tillräcklig utsträckning, vilket innebär en ytterligare fysisk och psykisk belastning för dem. Formella omsorgsgivare och anhörigvårdare är avgörande för hållbarheten i hälso- och sjukvårdssystemen i Europa.

H. Många av de ekonomiska klyftorna mellan kvinnor och män förklaras av skillnader mellan könen när det gäller tillhandahållande av omsorg och av undervärdering av sektorn för professionell omsorg, som sysselsätter betydligt fler kvinnor än män.

I. Goda arbetsvillkor inom vård- och omsorgssektorn spelar en viktig roll för att tillhandahålla vård- och omsorgstjänster av hög kvalitet.

J. Tillgång till barnomsorg av hög kvalitet samt dess tillgänglighet och ekonomiska överkomlighet är avgörande för att människor, särskilt kvinnor med omsorgsansvar, ska kunna delta på arbetsmarknaden.

K. Den uppskattade tid som ägnas åt informell omsorg i Europa uppgick till 39 miljarder timmar per år, vilket motsvarar ett ekonomiskt värde på omkring 576 miljarder euro, vilket i sin tur motsvarar cirka

---

16 Eurofund, 2021.

3,63 % av Europas bruttonationalprodukt[17]. Informell vård och omsorg erkänns och uppmärksammas inte i tillräcklig utsträckning i sina olika former, från dagligt stöd med personlig omvårdnad till tillfällig hjälp med hushållssysslor; Kvinnor bär ett oproportionerligt stort ansvar för att tillhandahålla sådan vård och omsorg, vilket förstärker könsskillnaderna och begränsar deras möjligheter att ta ett formellt arbete, särskilt för yngre anhörigvårdare. Skillnaderna när det gäller barnomsorg är fortfarande en av de mest akuta utmaningarna som nyblivna föräldrar i EU ställs inför och som främst drabbar kvinnor genom att fördröja deras återgång till arbete.

L. Digital innovation och användning av digitala hälsoverktyg kan avsevärt förbättra kvaliteten och tillgängligheten, särskilt på landsbygden samt i avlägsna områden, öområden och yttersta randområden, och bör därför aktivt främjas och stödjas. De digitala plattformarnas växande betydelse inom omsorgssektorn har konsekvenser för jämställdheten, eftersom de riskerar att förvärra befintliga ojämlikheter.

M. Av personalen inom den formella omsorgen består 88,2 % av kvinnor[18], vilket understryker att den psykologiska och organisatoriska bördan av omsorgs- och hushållssysslor fortfarande huvudsakligen vilar på kvinnor.

N. Kvinnor bär det allra största informella omsorgsansvaret, uppskattningsvis 80 %.

O. Detta förstärker kvarstående könsskillnader i hela EU och bidrar till att öka omsorgsklyftan mellan kvinnor och män, vilket begränsar kvinnors möjligheter att delta i arbetslivet och det offentliga livet samt att uppnå ekonomisk självständighet. De bestående könsskillnaderna, inbegripet sysselsättningsklyftan på 10 %[19], löneklyftan på 12 %[20] och pensionsklyftan på 25 %[21], tillsammans med andra faktorer såsom tid som ägnas åt omsorg, försätter kvinnor i utsatta situationer. Trots ökad medvetenhet om könsskillnaderna inom omsorgen är det fortfarande lång väg kvar till någon verklig kulturförändring som skulle innebära att det oavlönade omsorgsarbetet fördelas lika. Bestående könsstereotyper innebär att

---

17 Peña-Longobardo L.M., Oliva-Moreno J., ”The Economic Value of Non-professional Care: A Europe-Wide Analysis”, *International Journal of Health Policy and Management*, 2022;11(10); Världshälsoorganisationen Europa, ”Shining light on women’s contributions: celebrating their role in informal care”, 2024.

18 Europeiska kommissionens europeiska strategi för vård och omsorg, 2022.

19 Europeiska kommissionen, ”The gender pay gap situation in the EU”, 2024.

20 Europeiska kommissionen, ”The gender pay gap situation in the EU”, 2023.

21 Europeiska jämställdhetsinstitutet, ”Gender Equality Index”, 2025.

omsorgsansvar i huvudsak förväntas vila på kvinnor och flickor, vilket förstärks på nätet genom sociala medier. Kulturella förändringar, informationskampanjer och utbildningsinitiativ som främjar delat omsorgsansvar kan bidra till att kvinnor deltar i samhället på lika villkor och att flickor fritt ska få fullfölja sina ambitioner utan oproportionerliga omsorgsskyldigheter. Denna omsorgsklyfta innebär att det behövs åtgärder för att främja mäns deltagande i sektorn och en mer rättvis ansvarsfördelning. Enligt Europeiska jämställdhetsinstitutets jämställdhetsindex för 2024 uppgår EU:s genomsnittliga poäng för omsorgsaktiviteter till 78,7 poäng, vilket återspeglar kvarstående könsskillnader i obetalt hushållsarbete, barnomsorg och långtidsvård[22]. Vård- och omsorgspersonalen i Europa åldras och står inför utmaningar när det gäller att rekrytera och behålla personal.

P. Under sin livstid lägger kvinnor följaktligen sex år mer på att tillhandahålla oavlönad omsorg jämfört med män[23].

Q. Kvinnor spelar en central roll inom omsorgssektorn, och de fortsätter att ha huvudansvaret för hushållsarbete och omsorgsarbete efter det att de har kommit in på arbetsmarknaden. Det behövs undersökningar av tidsanvändning som är inriktade på att mäta fördelningen av tid som ägnas åt omsorg och hushållsarbete. Omsorgsansvaret gör att omkring 7,7 miljoner kvinnor befinner sig utanför arbetsmarknaden, jämfört med endast 450 000 män[24]. Vissa kvinnor kan inte ens ta sig in på arbetsmarknaden, på grund av den börda som detta informella omsorgsansvar medför. Den ojämna fördelningen av oavlönat omsorgsarbete hindrar kvinnor från att arbeta heltid och bidrar negativt till inkomstklyftan mellan könen[25], vilket leder till färre karriärmöjligheter eller till och med till att de accepterar erbjudanden om arbeten som ligger under deras kompetensnivåer, vilket leder till förlorade inkomster och till att pensionsklyftan mellan kvinnor och män förvärras. Dessa negativa effekter är nära kopplade till omsorgens intensitet och varaktigheten av omsorgsansvaret. Ensamstående mödrar påverkas särskilt av begränsade sysselsättningsmöjligheter till följd av omsorgsansvar. Ensamstående föräldrar utgör 12,4 % av hushållen med barn i EU. Kvinnor är dessutom kraftigt överrepresenterade bland ensamstående föräldrar, där andelen uppgår till 85 %[26]. Endast hälften av unionens 42,8 miljoner personer med

---

22 Europeiska jämställdhetsinstitutet, 2024.
23 Population Reference Bureau, 2023.
24 Europeiska jämställdhetsinstitutet, *Gender inequalities in care and pay in the EU*.
25 Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor (Eurofound), *European Quality of Life Survey 2016 – Quality of life, quality of public services, and quality of society*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2018.
26 Källan är Eurostat, 2023: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Young_people_-_family_and_society.

funktionsnedsättning i arbetsför ålder är anställda. Detta gäller särskilt kvinnor med funktionsnedsättning – endast 21 % av dem har heltidsanställning[27].

R. Den dubbla bördan av omsorg och förvärvsarbete begränsar allvarligt omsorgsgivarnas fritid och tid för egenvård, vilket innebär att oavlönade omsorgsgivare löper mycket större risk för utbrändhet (föräldrautbrändhet). Ökad tillgång till reproduktiv hälsa och aborttjänster kan hjälpa föräldrar i deras familjeplanering och minska stressen till följd av oväntade graviditeter.

S. Direktivet om balans mellan arbete och privatliv har inte genomförts fullt ut i flera medlemsstater. Direktivets bestämmelser om ledighet för vård av anhörig på fem arbetsdagar per år är otillräckliga för att tillhandahålla tillräcklig vård eller för att organisera formell vård och omfattas inte av samma garantier för lön och inkomststöd som andra typer av familjeledighet.

T. Tillkännagivandet att kommissionen senast 2028 kommer att utvärdera genomförandet av direktivet om balans mellan arbete och privatliv är välkommet.

U. Tillgång till överkomliga formella omsorgstjänster av god kvalitet är avgörande för att säkerställa att omsorg är ett verkligt val, för att stödja omsorgsgivare och för att minska omsorgens intensitet och lätta bördan för omsorgsgivare. Sådana tjänster kan bidra till att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden, förbättra jämställdheten och mångfalden i arbetskraften, främja ekonomisk självständighet och minska beroendet av socialt skydd, vilket leder till en mer hållbar ekonomisk tillväxt.

V. Uppgifter från Eurofound[28] visar att omsorgspersonal löper större risk att utveckla psykiska hälsoproblem på grund av de höga känslomässiga krav som arbetet ställer och på grund av exponering för negativt socialt beteende i arbetet.

W. Dessa uppgifter visar också att social isolering är en av de största utmaningarna för anhörigvårdare, där personer med omfattande eller flera omsorgsansvar löper större risk för fattigdom, social utestängning, ensamhet samt psykisk och fysisk ohälsa. Informellt omsorgsansvar kan också hindra omsorgsgivares tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster.

X. Att vårda en familjemedlem med en funktionsnedsättande sjukdom, exempelvis cancer eller sjukdomar som innebär nedsatt minnesfunktion, bland andra sjukdomar, lägger en oproportionerlig

---

27 Jämställdhetsindex 2024.

28 Eurofound, *Unpaid care in the EU*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2025.

fysisk och psykisk börda på anhörigvårdare, vilken ofta intensifieras i livets slutskede[29].

Y. Omsorgssektorn får fortfarande inte tillräckligt erkännande eller tillräcklig uppskattning och finansiering av EU och dess medlemsstater, vilket leder till ihållande personalbrist, trots att sektorn uppskattas ha potential att skapa ytterligare åtta miljoner arbetstillfällen[30]. Offentliga investeringar i omsorgstjänster bidrar positivt till jämställdhet och till att täppa till sysselsättningsklyftor. Aktörer inom den sociala ekonomin bidrar till att förbättra arbetsvillkoren inom vård- och omsorgssektorn tack vare de inkluderande styrningsmodeller som kännetecknar dem.

Z. Det är svårt att locka unga arbetstagare till vård- och omsorgssektorn[31].

AA. Otillräckliga investeringar i omsorgstjänster påverkar i oproportionerligt hög grad kvinnor och flickor, vilka bär större delen av det obetalda omsorgsansvaret. Att fastställa normer för kvalitet på vård- och omsorgstjänster skulle direkt öka kvinnors ekonomiska oberoende och flickors lika utbildnings- och sysselsättningsmöjligheter och säkerställa att normer för vård och omsorg används som ett jämställdhetsverktyg för kvinnor och flickor.

AB. Kvinnor från länder utanför EU utgör en betydande del av denna arbetskraft och har ofta orättvisa arbetsvillkor.

AC. Många omsorgs- och hushållsarbetare i Europa är invandrarkvinnor, som står inför en mycket utsatt situation och drabbas av intersektionell diskriminering på grund av nationalitet, ras eller etnicitet, kön, socioekonomisk status och uppehållsstatus. Dessa migranter kompenserar bristen på offentlig och ekonomiskt överkomlig omsorg i EU och behandlas inte lika när det gäller sociala rättigheter och tillgång till anständiga arbetsvillkor.

AD. Ett framgångsrikt genomförande av den europeiska strategin för vård och omsorg kräver övervakning, insyn och synergier mellan EU-finansiering och nationell finansiering, forskning och politik samt samråd med relevanta organisationer som företräder formella omsorgsgivare och anhörigvårdare.

AE. Tillhandahållandet av omsorg av hög kvalitet är avhängigt av att det finns en tillräckligt stor och välutbildad arbetskraft inom omsorgen med anständiga arbetsvillkor och inkomster. Investeringar i

---

29 Europeiska jämställdhetsinstitutet, ”Gender Equality Index 2019: Work-life balance”.

30 Handlingsplan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, 2023.

31 Forskningsrapport från Eurofound, *Measures to tackle labour shortages: Lessons for future policy*, 2023.

högkvalitativ yrkesutbildning, utbildning och kompetenshöjning för omsorgsgivare, tillsammans med ett adekvat erkännande av färdigheter, är avgörande för att professionalisera denna sektor.

AF. Inrättandet av en europeisk vård- och omsorgsgiv, minimilöner och tillgång till kostnadsfria offentliga tjänster av hög kvalitet skulle bidra till att minska fattigdomen och minska omsorgsklyftan samt löneklyftan och pensionsklyftan mellan könen.

AG. Könsuppdelade uppgifter och kvalitetsindikatorer skulle kunna förbättra uppföljningen av omsorgen. Så kallad ”dold omsorg” innebär att många anhörigvårdare inte identifieras genom undersökningar och att uppgifter om unga omsorgsgivare (under 18 år) är särskilt begränsade. Det uppskattas att nästan en fjärdedel av 15–17-åringarna i EU tillhandahåller obetald barnomsorg, och 8–24 % ägnar sig åt långtidsvård. Kvinnor och flickor är överrepresenterade bland unga omsorgsgivare[32].

AH. I jämställdhetsstrategin för 2026–2030, som offentliggjordes den 5 mars 2026, framgår att den europeiska strategin för vård och omsorg ska utvecklas till en europeisk omsorgsgiv som ska genomföras 2027.

Omsorg i siffror

1. Europaparlamentet framhåller att omkring 6,2 miljoner personer[33] i EU är anställda som formella omsorgsgivare, medan mer än 53 miljoner personer[34] tillhandahåller informell, ofta obetald, omsorg inom sitt sociala nätverk, till exempel för sjuka eller äldre familjemedlemmar eller familjemedlemmar med funktionsnedsättning. Parlamentet noterar att informell omsorg står för mellan 30 % och 85 % av allt omsorgsarbete[35].

2. Europaparlamentet betonar att avlönat omsorgsarbete ofta inte erkänns, och kännetecknas av otrygga arbetsvillkor och fysiska och känslomässiga påfrestningar, där lönerna är 21 % lägre än genomsnittet inom långtidsvård och andra sociala tjänster[36] och där kvinnor i genomsnitt tjänar 20 % mindre än män[37]. Parlamentet understryker att omkring 60 % av det informella omsorgsarbetet utförs av kvinnor[38]. Parlamentet noterar att uppskattningsvis

---

32 Eurofound, *Unpaid care in the EU*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2025.
33 Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning, 2023.
34 Eurofound, ”Unpaid care in the EU”.
35 Europeiska kommissionen, *Long-term care report*, 2021.
36 Eurofound, ”Wages in long-term care and other social services 21% below average”.
37 Världshälsoorganisationen Europa, ”Shining light on women’s contributions: celebrating their role in informal care”.
38 Eurocarers, 2021.

32 miljoner kvinnor tillhandahåller informell omsorg varje vecka[39] och utför i genomsnitt 17 timmar obetalt arbete per vecka.

3. Europaparlamentet konstaterar att det ekonomiska värdet av informellt hushålls- och omsorgsarbete motsvarar mellan 10 % och 39 % av BNP globalt[40].

4. Europaparlamentet noterar att den ojämna fördelningen av informellt omsorgsarbete återspeglar en ojämn fördelning av betalt arbete. Parlamentet noterar att 44 % av kvinnorna i EU är heltidsanställda, jämfört med 58 % av männen[41].

5. Europaparlamentet betonar att denna ojämna fördelning av omsorgsansvar mellan kvinnor och män – omsorgsklyftan mellan kvinnor och män – får konsekvenser för löneklyftan och pensionsklyftan mellan kvinnor och män. Parlamentet framhåller i detta sammanhang att löneklyftan mellan kvinnor och män i EU uppskattades till 38 % år 2024[42]. Parlamentet konstaterar att pensionsklyftan mellan kvinnor och män i åldersgruppen 65 år eller äldre i EU var 25 % år 2025[43].

6. Europaparlamentet betonar att kvinnor utgör 76 % av de 49 miljoner formella omsorgsgivarna i EU och står för 93 % av all barnomsorgspersonal och alla lärarassistenter[44], 86 % av de personliga omsorgsgivarna inom hälso- och sjukvården och i hushållen och 95 % av hushållsarbetarna[45].

7. Europaparlamentet noterar vikten av att erkänna och utveckla sektorn för personliga tjänster och hushållstjänster som en nyckelsektor, eftersom den omfattar allt omsorgsarbete som utförs i hushåll, inklusive direkt omsorg (barnomsorg, långtidsvård, boendeomsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning) och indirekt omsorg (matlagning, strykning, städning, trädgårdsarbete och stödundervisning). Parlamentet understryker behovet av att erkänna, stödja och investera i personer som arbetar inom sektorn för personliga tjänster och hushållstjänster. Parlamentet noterar att

---

39 Världshälsoorganisationen Europa, ”Shining light on women’s contributions: celebrating their role in informal care”.
40 UN Women, ”Redistribute unpaid work”, 2021.
41 Europeiska jämställdhetsinstitutet. I EU uppgår sysselsättningsgraden i heltidsekvivalenter till 44 % för kvinnor och 59 % för män. *** Sysselsättningsgraden i heltidsekvivalenter mäter arbetstimmarna i jämförelse, även om människor kan arbeta olika antal timmar per vecka.
42 Europaparlamentet, ”Addressing the gender care gap: Potential European added value”.
43 Europeiska jämställdhetsinstitutet, ”Gender Equality Index”.
44 Eurostat, ”Childcare workers and teachers aides in the EU in 2020”.
45 Studie från European Policy Centre (EPC), *Gender equality: Who cares? Do you?*, 2022.

dessa tjänster stöder välbefinnandet i hemmet för enskilda och familjer, inklusive barnomsorg, långvarig vård för äldre och personer med funktionsnedsättning, städning, hemreparationer, stödundervisning, trädgårdsarbete och IKT-stöd[46]. Parlamentet betonar att det finns omkring 6,8 miljoner[47] odeklarerade arbetstagare i EU som antingen tillhandahåller omsorg (2,1 miljoner) eller arbetar direkt i hushåll (4,7 miljoner), varav 90 % är kvinnor, där majoriteten är medelålders och tredjelandsmedborgare, som ofta är undersysselsatta[48]. Parlamentet påminner om att det uppskattade antalet odeklarerade arbetstagare inom sektorn för personliga tjänster och hushållstjänster uppgår till 9,2 miljoner personer[49].

8. Europaparlamentet noterar att Eurofound har kommit fram till att det beträffande långtidsvården skett en påtaglig övergång till högre omsorgsintensitet över tid, för både kvinnor och män, där en växande andel oavlönade omsorgsgivare rapporterar mer än 20 timmar per vecka 2024 jämfört med 2014. Parlamentet noterar att denna trend är särskilt tydlig i den högsta omsorgsintensitetskategorin (51+ timmar per vecka), som uppvisar en markant ökning för båda könen. Parlamentet understryker att kvinnor rapporterar konsekvent högre omsorgsintensitet jämfört med män under alla tidsperioder, vilket återspeglar deras oproportionerliga delaktighet i oavlönat omsorgsarbete.

9. Europaparlamentet noterar att otillräckliga omsorgssystem är ett av de största hindren för att överbrygga könsskillnaderna på arbetsmarknaderna i hela världen[50]. Parlamentet betonar behovet av att ta itu med arbetsvillkor i syfte att göra heltidsanställningar förenliga med omsorgsansvar, genom modeller för flexibla tider eller andra former av arbetsorganisation, samt tillgången till och tillgängligheten till vårdtjänster av hög kvalitet, och att gynna ett arbetsklimat som främjar pappaledighet och gör uppfostran till en

---

46 Europeiska arbetsmyndigheten, 2021.

47 Eurofound, ”Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge”. Nya uppskattningar tyder på att 6,8 miljoner odeklarerade arbetstagare tillhandahåller omsorg eller hushållstjänster i hela EU, varav 2,1 miljoner specifikt inom omsorgssektorn.

48 Eurofound, ”Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge”.

49 Eurofound, ”Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge”. Sida 7: Nya uppskattningar tyder på att 6,8 miljoner odeklarerade arbetstagare tillhandahåller omsorg eller hushållstjänster i hela EU, varav 2,1 miljoner inom omsorgssektorn och 4,7 miljoner i direkt hushållsanställning. Med tillämpning av den bredare definitionen uppgår det uppskattade antalet odeklarerade arbetstagare inom sektorn för personliga tjänster och hushållstjänster till 9,2 miljoner personer.

50 Världsekonomiskt forum, *Global Gender Gap Report*, 2023.

jämnt fördelad omsorgsuppgift mellan par. Parlamentet betonar bland annat arbetsgivarnas roll i detta hänseende.

10. Europaparlamentet betonar behovet av att minska sysselsättningsklyftan mellan kvinnor och män genom att motverka diskriminering i arbetslivet och skapa familjevänliga arbetsplatser, att genomföra strategier som främjar flexibla arbetsformer och andra åtgärder samt att minska hindren för fäder att ta ut föräldraledighet, pappaledighet eller ledighet för vård av närstående, samtidigt som en kultur av jämställd representation av kvinnor aktivt främjas. Parlamentet betonar att detta måste åtföljas av motverkan av social och kulturell stigmatisering av formell omsorg, särskilt barnomsorg.

11. Europaparlamentet betonar att man för att komma till rätta med könsskillnaderna inom omsorgen måste ta itu med kulturella hinder och traditionella könsroller på olika områden i livet på samma gång.

12. Europaparlamentet noterar att de offentliga utgifterna för långtidsvård förväntas öka till 1,7 % av BNP 2050 från 0,8 % av BNP 2022[51]. Parlamentet understryker att tillräcklig och hållbar finansiering måste säkerställas[52].

13. Europaparlamentet betonar att nästan 30 % av EU:s befolkning 2070 kommer att vara 65 år eller äldre[53], vilket tillsammans med andra faktorer såsom högre förväntad livslängd och de växande vårdbehoven för personer med funktionsnedsättning kan leda till ökad efterfrågan på vårdtjänster och ett betydande tryck på hälso- och välfärdssystemen, samtidigt som antalet personer som behöver långtidsvård förväntas öka från 30,8 miljoner 2019 till 38,1 miljoner 2050[54]. Parlamentet konstaterar att de nuvarande behoven redan utgör en utmaning där en av fem personer som behöver långtidsvård inte kan få tillgång till sådana tjänster på grund av en begränsad ekonomi[55].

---

51 Arbetsdokument från kommissionens avdelningar av den 7 september 2022 som åtföljer kommissionens förslag till rådets rekommendation om tillgång till långvarig vård och omsorg av god kvalitet och till rimlig kostnad (SWD(2022)0441).

52 Arbetsdokument från kommissionens avdelningar av den 7 september 2022 som åtföljer kommissionens förslag till rådets rekommendation om tillgång till långvarig vård och omsorg av god kvalitet och till rimlig kostnad (SWD(2022)0441).

53 Europeiska kommissionen, *Ageing Report*, 2021.

54 Europeiska kommissionen, *Ageing Report*, 2021.

55 Europaparlamentet, ”Addressing the gender care gap: Potential European added value”, s. 6, 2025: det uppskattas att en av fem personer (19 %) med behov av långtidsvårdstjänster inte kunde få tillgång till dem. Den främsta orsaken för både kvinnor och män var kostnaden.

Vägen mot ett omsorgssamhälle

14. Europaparlamentet anser ett omsorgssamhälle erkänner den centrala roll som omsorg, både formell och informell omsorg, spelar och integrerar den i sin politik, och tar hänsyn till alla typer av omsorg som främst utförs av kvinnor, inbegripet förskoleverksamhet och barnomsorg samt långtidsomsorg.

15. Europaparlamentet framhåller att tillgång till omsorg är en grundläggande rättighet. Parlamentet betonar att investeringar i omsorgstjänster av god kvalitet är avgörande för att säkerställa lika tillgång. Parlamentet framhåller att kvarstående hinder för tillgång till omsorg är nära kopplade till otillräckliga investeringar i långtidsvård. Parlamentet konstaterar att kvinnor och flickor på landsbygden, i avlägsna områden och i de yttersta randområdena, inklusive öområden, löper större risk att drabbas av omsorgsfattigdom och brist på tillgång till tjänster. Parlamentet efterlyser skräddarsydda åtgärder, såsom mobila barn- och äldreomsorgstjänster, digitala lösningar och incitament för omsorgspersonal att stanna kvar i eller återvända till dessa områden.

16. Europaparlamentet anser att omsorgsansvar inte bör falla oproportionerligt på kvinnor och att medlemsstaterna bör främja ett jämställt deltagande av kvinnor och män i barnomsorg, äldreomsorg, långtidsvård och omsorg om familjemedlemmar med funktionsnedsättning, liksom i allt annat informellt omsorgsansvar.

17. Europaparlamentet stöder jämställdhet i omsorgsansvar genom att främja en jämlik fördelning av omsorgsuppgifter, säkerställa tillgång till högkvalitativa, överkomliga och tillgängliga omsorgstjänster, tillhandahålla föräldraledighet och lika lön, erbjuda flexibla arbetsformer samt garantera rättvisa arbetsvillkor med stöd på arbetsplatsen, rekryteringssystem och åtgärder för att stödja omsorgsarbete i hemmet.

18. Europaparlamentet efterlyser informationskampanjer riktade till män, för att uppmuntra dem att ta ett lika stort ansvar för omsorgsuppgifter och därigenom möjliggöra ett ökat deltagande av kvinnor i arbetskraften, med beaktande av sociala mediers påverkan, stärka kampen mot könsstereotyper samt genomföra utbildningsinsatser och andra åtgärder, såsom att främja arbetsplatskulturer som värdesätter och stöder denna jämställda fördelning av omsorgsansvar. Parlamentet efterlyser EU-omfattande informationskampanjer som omvärderar omsorgsarbete och utmanar traditionella könsstereotyper.

19. Europaparlamentet betonar därför behovet av barnomsorg som motsvarar föräldrars omsorgsbehov under lov och arbetstid. Parlamentet framhåller vikten av att utveckla överkomlig, tillgänglig och högkvalitativ förskoleverksamhet och barnomsorg för att

underlätta för föräldrar, särskilt kvinnor, att återgå till arbete. Parlamentet betonar att barnomsorgsklyftan – när familjer har använt sin föräldraledighet men ännu inte har full tillgång till barnomsorg[56] – fortfarande är en av de mest akuta utmaningarna för föräldrar i hela Europa. Parlamentet noterar att familjer lämnas att hantera komplexiteten i barnomsorgen utan tillräckligt stöd och ofta ställs inför svåra beslut om arbete, ekonomi och omsorgsansvar.

20. Europaparlamentet erkänner betydelsen och det sociala värdet av intergenerationella omsorgsinsatser, såsom de som utförs av mor- och farföräldrar som regelbundet tar hand om sina barnbarn, vilket gör det möjligt för föräldrar, särskilt mödrar, att arbeta heltid.

21. Europaparlamentet betonar vikten av ett korrekt genomförande av effektiva åtgärder och strategier, inbegripet direktivet om balans mellan arbete och privatliv, för att säkerställa en verklig balans mellan arbete och privatliv. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant övervaka genomförandet av detta direktiv och framhåller behovet av att minska löneklyftan och pensionsklyftan mellan kvinnor och män genom att säkerställa att befintliga rättsliga ramar efterlevs och är effektiva.

22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att gå längre än de minst fem dagars ledighet för vård av närstående per år som föreskrivs i direktivet om balans mellan arbete och privatliv och att säkerställa att sådan ledighet är tillräckligt betald för att vara reellt tillgänglig för alla omsorgsgivare.

23. Europaparlamentet understryker att riktade åtgärder för att underlätta flexibla och familjevänliga arbetsformer, inbegripet distansarbete, flexibel arbetstid, ledighet för vård av närstående och deltidsalternativ, är avgörande för att kvinnor och män bättre ska kunna förena yrkesliv och privatliv, liksom incitament och särskilda åtgärder inom föräldraledighetspolitiken. Parlamentet understryker vikten av en rättvis fördelning av föräldraledighet mellan föräldrar och dess betydelse för att främja ett jämställt samhälle.

24. Europaparlamentet betonar att omsorgsgivare tillhandahåller ett avgörande stöd. Parlamentet betonar att allt stöd som riktas till anhörigvårdare måste ske under erkännande av deras rättigheter som anhörigvårdare och säkerställa tillgång till psykologiskt stöd, avlastningstjänster, hälso- och sjukvårdstjänster och flexibla arbetsformer (avseende ledighet, arbetstid och distansarbete, utan förlorad lön eller förlorade rättigheter) för att balansera omsorgsansvaret och sysselsättningen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja metoder som bygger på traumainformation och värnar om den psykiska hälsan när det

---

56 Europeiska centrumet för bevakning av medlemsstaternas familjepolitik, ”Childcare Gap In The European Union: A 2025 Overview”.

gäller tillhandahållande av omsorg, och att erkänna de psykosociala riskerna för både arbetstagare och mottagare. Parlamentet framhåller att dessa åtgärder måste åtföljas av rättvisa löner och socialt skydd för omsorgsgivare för att säkerställa anställningar av god kvalitet och riktat stöd till omsorgsgivare vars karriärer har avbrutits på grund av omsorgsansvar, för att underlätta deras återinträde på arbetsmarknaden, ekonomiska självständighet och välbefinnande.

25. Europaparlamentet anser att alla dessa åtgärder bör syfta till att stödja familjer och omsorgsgivare, främja kvinnors sysselsättning och undanröja omsorgsklyftan mellan kvinnor och män, tillsammans med de åtgärder som föreskrivs inom ramen för den europeiska strategin för vård och omsorg. Parlamentet betonar att särskilt erkännande bör ges till föräldrar till barn med funktionsnedsättning, som möter sammansatta hinder för deltagande på arbetsmarknaden och ekonomisk självständighet till följd av långvarigt omsorgsansvar. Parlamentet understryker att detsamma gäller omsorgsgivare till anhöriga med funktionsnedsättning och kroniska sjukdomar. Parlamentet framhåller att omsorg om en anhörig med en långvarig sjukdom kan vara en långvarig, intensiv och känslomässigt krävande erfarenhet som innebär en betydande belastning för anhörigvårdarna. Parlamentet betonar behovet av stöd från hälso- och sjukvårdspersonal i sådana fall. Parlamentet noterar vikten av att utarbeta politik som samtidigt stärker omsorgssektorn, säkerställer tillgång till samhällsbaserade omsorgstjänster av hög kvalitet samt främjar lika lön för anhörigvårdarnas, särskilt kvinnors, (åter)inträde på arbetsmarknaden.

26. Europaparlamentet anser att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt omsorgssektorn inom ramen för den fleråriga budgetramen för 2028–2034. Parlamentet framhåller att tillräcklig finansiering på detta område är nödvändig för att stödja genomförandet av den europeiska strategin för vård och omsorg och den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

27. Europaparlamentet framhåller att ett omsorgssamhälle integrerar olika omsorgsmodeller, exempelvis av offentliga eller privata omsorgsgivare, omsorgsgivare som är egenföretagare eller omsorgsgivare som är direkt anställda av hushåll, och främjar avinstitutionalisering av omsorgen genom hem- eller samhällsbaserade tjänster. Parlamentet förespråkar samhällsbaserad och generationsöverskridande omsorg som främjar solidaritet, minskar social isolering och främjar motståndskraft i familjer och grannskap. Parlamentet framhåller också vikten av att upprätthålla rätten att välja omsorgsmodell, för att bevara värdigheten hos både omsorgsgivare och personer med omsorgsbehov, liksom deras autonomi, självständighet, välbefinnande och inkludering i samhället, med beaktande av omsorgsmottagarnas behov och önskemål samt säkerställande av skydd mot könsbaserat våld i omsorgsmiljöer och

tillhandahållande av adekvat och individanpassat stöd till anhörigvårdare. Parlamentet inser att sektorn för formell långtidsvård fortfarande i huvudsak använder sig av särskilda boenden, samtidigt som den hem- och samhällsbaserade omsorgen bättre stöder rätten för personer i behov av omsorg att leva självständigt. Parlamentet noterar det akuta behovet av att prioritera en personcentrerad och rättighetsbaserad strategi som gör det möjligt för människor att få omsorg hemma och delta fullt ut i samhället.

28. Europaparlamentet betonar att riktade program för utbildning, kompetensutveckling och omskolning och stöd för (åter)inträde på arbetsmarknaden utan någon form av diskriminering av kvinnor som har avbrutit karriären på grund av sitt omsorgs- eller hushållsansvar är avgörande för att stödja deras fortsatta yrkesmässiga utveckling och lika möjligheter på arbetsmarknaden. Parlamentet betonar vidare att dessa kvinnor besitter värdefulla överförbara färdigheter för fortsatt sysselsättning eller entreprenörskap inom sektorn. Parlamentet efterlyser särskilda program och stöd för att värdesätta dessa färdigheter genom utbildning, certifieringssystem eller stöd till uppstart av nya företag och därigenom underlätta deras återinträde på arbetsmarknaden som individer med värdefulla erfarenheter, såsom entreprenörer och upphovspersoner till nya arbetstillfällen. Parlamentet framhåller behovet av att denna utbildning är tillgänglig, tillräckligt finansierad och kopplad till arbetstillfällen av god kvalitet.

Omsorg i centrum för ekonomin

29. Europaparlamentet anser att omsorgsekonomin omfattar omsorgsarbete som tillhandahålls via den offentliga och privata sektorn, inbegripet små och medelstora företag, det civila samhället och andra typer av organisationer, den sociala och solidariska ekonomin och hushåll, inbegripet vårdgivare och vårdtagare, samt arbetsgivare och institutioner som erbjuder omsorgstjänster[57]. Parlamentet betonar att omsorgsekonomin måste erkännas som en kollektiv nyttighet och en pelare för uppåtgående social konvergens, med stöd av stabila investeringar och skapande av arbetstillfällen av god kvalitet.

30. Europaparlamentet betonar behovet av att stärka långtidsvårdstjänster, särskilt vård i hemmet och i lokalsamhället, samt utvecklingen av automatiserad digital teknik för övervakning av hälsa.

31. Europaparlamentet erkänner att kvinnliga företagare inom omsorgssektorn står inför systemomfattande hinder för tillgång till

---

57 Internationella arbetsorganisationen, https://www.ilo.org/topics-and-sectors/care-economy.

krediter och investeringar. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla särskilda stödprogram för kvinnligt företagande inom omsorgssektorn, inklusive särskilda garantifonder, kvinnoinriktade mentorsprogram och preferenskriterier i EU. Parlamentet efterlyser förslagsinfordringar för företag som leds av kvinnor och som utvecklar innovationer inom omsorgsekonomin.

32. Europaparlamentet betonar att en omsorgsekonomi erkänner att omsorgsarbete är avgörande för Europas motståndskraft, bidrar med 11 % till EU:s BNP och sysselsätter över sex miljoner människor, varav de flesta är kvinnor[58], med potential att skapa åtta miljoner nya arbetstillfällen[59], och erkänner det ovärderliga ekonomiska bidrag som anhörigvårdare ger. Parlamentet noterar att den ekonomiska kostnaden för könsskillnader i omsorg kan uppgå till uppskattningsvis 147–220 miljarder euro per år, samtidigt som forskning visar att investeringar i den formella omsorgssektorn kan ge positiv ekonomisk avkastning, minst fyra euro för varje investerad euro i barnomsorg eller långtidsvård[60].

33. Europaparlamentet betonar den potential för sysselsättning och tillväxt som sektorn för yrkesmässig omsorg erbjuder och framhåller att investeringar i omsorg frigör anhörigvårdare så att de i högre grad kan integreras på arbetsmarknaden.

34. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att utarbeta lokala och regionala omsorgsstrategier samt riktade åtgärder för arbetstillfällen av god kvalitet och hållbar karaktär på landsbygden, i avlägsna områden och i de yttersta randområdena, och därigenom stärka den territoriella sammanhållningen och minska ojämlikheter på arbetsmarknaden. Parlamentet anser att EU:s finansieringsinstrument särskilt för dessa områden skulle kunna mobiliseras för att stödja skapandet av nya arbetstillfällen av god kvalitet inom omsorgssektorn och därigenom motverka avfolkning i vissa områden och arbetskraftsbrist. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka sitt stöd till ideella företag och organisationer inom den sociala ekonomin. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att underlätta tillgången till finansiering och öka synligheten för aktörer inom den sociala ekonomin, vilket framhålls i handlingsplanen för den sociala ekonomin 2021.

---

58 Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop), ”Care workers: skills opportunities and challenges (2023 update)”, https://www.cedefop.europa.eu/sv/data-insights/care-workers-skills-opportunitiesand-challenges-2023-update.

59 Handlingsplan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, 2021.

60 Internationella arbetsorganisationen, https://www.ilo.org/topics-and-sectors/care-economy.

35. Europaparlamentet betonar betydelsen av företag och kooperativ inom den sociala sektorn när det gäller att tillhandahålla omsorgstjänster i områden och för befolkningar som inte i tillräcklig grad stöds av traditionella offentliga eller privata omsorgsgivare, särskilt när vinstmotiven är låga.

36. Europaparlamentet noterar att budgetering måste säkerställa tillräckliga investeringar i omsorg och övervaka könsrelaterade effekter av åtgärder, eller bristen på sådana.

37. Europaparlamentet betonar behovet av att säkerställa att omsorgspersonal och deras företrädare deltar i alla skeden av beslutsprocesser, inbegripet utformning, genomförande och utvärdering av politik som påverkar dem.

38. Europaparlamentet anser att det krävs framtida investeringar för att ge både formella omsorgsgivare och, i förekommande fall, anhörigvårdare tillgång till utbildning, inbegripet riktad kompetenshöjning, särskilt inom digitala, interpersonella och hälsorelaterade färdigheter, inklusive kunskap om riskerna för fysiska eller psykiska övergrepp i omsorgs- och hälso- och sjukvårdsmiljöer, samt för att tillhandahålla omsorg av hög kvalitet som utgår från individens behov. Parlamentet framhåller den centrala roll som omskolning och kompetensutveckling har i livslång karriärutveckling, i och med att omsorgsyrkena förändras i takt med utveckling av metoder, teknik och till och med omsorgens organisation. Parlamentet anser att de erfarenheter som man samlar på sig bör värderas högre genom ett bättre erkännande av de sakkunskaper och kvalifikationer som förvärvats samt genom ytterligare möjligheter till fortbildning. Parlamentet anser dessutom att certifiering bör främjas för att tillgodose föränderliga behov, särskilt när det gäller erkännande av yrkesutbildningsbevis, och säkerställa arbetstillfällen med långsiktiga utsikter som främjar inkludering och tillväxt. Parlamentet efterlyser EU-omfattande minimistandarder för kursplaner inom omsorgsutbildning som säkerställer erkännande av kvalifikationer, överförbarhet beträffande rättigheter och karriärvägar för arbetstagare.

39. Europaparlamentet noterar att Europa upplever kompetensbrist i hela ekonomin, vilket förstärks av en minskande arbetskraft[61]. Parlamentet noterar vidare att vissa brister kan härledas till ett underutnyttjande av befintlig kompetens, vilket framgår av stora könsskillnader inom vissa yrken, eller till särskilda problem kopplade till arbetsvillkor, såsom låg lön eller bristande attraktionskraft.

40. Europaparlamentet framhåller behovet av att stödja utvecklingen av onlinetjänster och utbildning för att stärka de digitala färdigheterna hos omsorgsgivare och personer som får omsorg, genom att

---

61 Mario Draghi, *The future of European competitiveness*, 2024.

förbättra tillgången till internet och uppkopplingar i syfte att höja omsorgens kvalitet och dra nytta av teknik för att stödja omsorg av god kvalitet.

41. Europaparlamentet betonar att obetalt omsorgsarbete har sociala och ekonomiska konsekvenser. Parlamentet betonar att obetalt omsorgsarbete spelar en avgörande roll i de europeiska samhällena och ekonomierna, påverkar arbetskraftsdeltagandet, särskilt bland kvinnor, bidrar till bestående könsskillnader i sysselsättning och löner samt medför ett betydande tryck på systemen för socialt skydd, hälso- och sjukvård och långtidsvård i medlemsstaterna. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att ägna särskild uppmärksamhet åt omsorgsgivare inom program för tidig upptäckt och förebyggande. Parlamentet understryker de utmaningar, även av socioekonomisk karaktär, som anhörigvårdare, i huvudsak kvinnor, står inför, vilka tillhandahåller obetalt omsorgsarbete och belastas av en kombinerad arbets- och omsorgsbörda med begränsat socialt skydd, otillräcklig formell omsorgsinfrastruktur och otillräckligt stöd för psykisk hälsa samt vilkas insatser behöver erkännas och få riktat stöd. Parlamentet noterar att anhörigvårdare kan drabbas av ensamhet, fattigdom, svårigheter att få tillgång till sysselsättning eller fysisk och psykisk ohälsa. Parlamentet betonar särskilt att de psykiska hälsoproblem som är kopplade till tillhandahållande av långtidsvård omfattar ångest och depression, vilka är 20 % vanligare bland anhörigvårdare än bland personer som inte är omsorgsgivare, och att 66 % av de formella omsorgsgivarna är utsatta för risker för psykisk ohälsa. Parlamentet konstaterar att detta är en stor skillnad jämfört med arbetskraften i stort, där 43 % uppger att de har liknande problem. Parlamentet konstaterar att ansvar för informell omsorg kan begränsa omsorgsgivarens möjligheter att delta i egna förebyggande hälsokontroller och kan leda till inkomstbortfall, vilket bidrar till kvinnors fattigdom. Parlamentet betonar att dessa skadliga effekter är nära förknippade med intensiteten i den omsorg som ges.

42. Europaparlamentet fördömer det faktum att många omsorgsgivare och hushållsarbetare befinner sig i en mycket osäker situation och utsätts för intersektionell diskriminering på grund av ras eller etnicitet, kön, socioekonomisk status eller nationalitet, samt att många av dessa arbetstagare är kvinnor som inte har något officiellt anställningsavtal och därför är mer sårbara för utnyttjande och ofta saknar tillgång till sina rättigheter, särskilt till anständigt arbete och socialt skydd.

43. Europaparlamentet efterlyser riktat ekonomiskt stöd och initiativ som tillhandahåller psykologiskt stöd och tjänster för psykisk hälsa till anhörigvårdare, inbegripet avlastningsvård, samt åtgärder för att förebygga fattigdom och social utestängning, med utbyte av bästa praxis i detta avseende mellan medlemsstaterna.

44. Europaparlamentet betonar att lämpligt och riktat stöd till anhörigvårdare bör omfatta erkännande av anhörigvårdares roll och rättigheter, stödtjänster såsom avlastningsvård, rådgivning och ömsesidigt stöd, ekonomisk hjälp och kompensation för minskad fattigdomsrisk, flexibla arbetsformer (avseende ledighet, arbetstid och distansarbete) för att balansera omsorg och sysselsättning, utbildning och information för att förse anhörigvårdare med färdigheter samt meningsfullt deltagande i utformningen av politiken.

45. Europaparlamentet betonar att det krävs betydande insatser för att stärka omsorgspersonalens yrkesstatus och få bukt med bristen på arbetskraft inom omsorgssektorn, bland annat genom skräddarsydda lösningar för att främja deklarerat arbete, rättvisa löner, karriärutvecklingsvägar samt bättre och anständigare arbetsvillkor. Parlamentet understryker att investeringar i formella omsorgstjänster avsevärt kan minska trycket på anhörigvårdare och förebygga vissa av de skadliga effekterna på deras balans mellan arbete och privatliv samt karriärutsikter och på så vis bidra till jämställdheten.

46. Europaparlamentet understryker vikten av att säkerställa tillgång till lämpligt riktat psykosocialt och utbildningsmässigt stöd till unga omsorgsgivare[62] som tillhandahåller informell omsorg och utgör 4–10 % av alla barn i EU och vars omsorgsansvar påverkar deras utbildning, psykiska hälsa, sociala utveckling[63] och framtida karriärer. Parlamentet begär att det inrättas särskilda EU-program till stöd för unga omsorgsgivare, för att undvika att de hoppar av skolan eller lämnar arbetsmarknaden.

47. Europaparlamentet är medvetet om att en betydande del av omsorgsarbetet utförs av EU-medborgare, men att en del också utförs av kvinnor som kommer från länder utanför EU. Parlamentet betonar att insatserna visserligen bör inriktas på att attrahera och behålla inhemska omsorgsgivare, men att rekryteringen av arbetstagare från tredjeländer måste baseras på arbetsmarknadens behov, genom väl förvaltad laglig migration, och bör omfatta omfattande yrkesutbildning. Parlamentet betonar att rekryteringen av arbetstagare från tredjeländer uteslutande måste ske genom transparenta och rättighetsbaserade kanaler för laglig migration. Parlamentet efterlyser betydande investeringar i kompetensutveckling och yrkesutbildning för att stödja egenmakt

---

62 Europaparlamentets generaldirektorat för unionens interna politik, djupgående analys med titeln *The situation of young carers in Europe*, 2024: unga anhörigvårdare är barn under 18 år som regelbundet tar hand om en funktionsnedsatt eller på annat sätt icke självständig förälder, syskon eller annan person i hushållet.

63 Europaparlamentets generaldirektorat för unionens interna politik, djupgående analys med titeln *The situation of young carers in Europe*, 2024.

och integration för arbetstagare från tredjeländer som vistas lagligen i unionen. Parlamentet fördömer kraftfullt alla former av odeklarerat arbete, exploatering och otrygga anställningsförhållanden och framhåller det oumbärliga bidraget till den sociala sammanhållningen och välfärden i unionen från både EU-medborgare och arbetstagare från tredjeländer inom omsorgssektorn.

48. Europaparlamentet erkänner att tillgång till hälso- och sjukvård av god kvalitet, inbegripet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, är avgörande för att ge alla en god livskvalitet.

Vägen framåt

49. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med relevanta byråer tillhandahålla korrekta, tillgängliga och jämförbara uppgifter som mäter könsskillnaderna inom omsorgen, även genom tidsanvändningsstudier, för att göra det möjligt för medlemsstaterna att utbyta bästa praxis och effektivt åtgärda dessa skillnader.

50. Europaparlamentet efterlyser systematisk insamling av könsuppdelade, korrekta, högkvalitativa och jämförbara uppgifter om omsorgsansvar inom långtidsvård och barnomsorg, om inkomster, inbegripet löner och arvoden[64], pensioner, arbetstid, socialt skydd, omsorgsgivares anställningsstatus i EU samt situationen för tredjelandsmedborgare och barn som ger omsorg och, där så är möjligt, uppgifter om hushållsnära tjänster och informell omsorg, i syfte att övervaka omfattningen av den omsorg som familjemedlemmar tillhandahåller sina anhöriga och huruvida eller hur detta omsorgsansvar påverkar deras arbetsliv.

51. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att samla in uppgifter om situationen för unga omsorgsgivare samt att utarbeta EU-omfattande riktlinjer och utbyta bästa praxis för att hjälpa medlemsstaterna att identifiera och stödja dem i skolor och lokalsamhällen samt genom förstärkta hälso- och sjukvårdssystem. Parlamentet uppmanar kommissionen att upprätta en strukturerad dialog om omsorg samt en årlig omsorgsplattform, som skulle samla alla relevanta aktörer, såsom forskare, företrädare för medlemsstaterna, organisationer för personer som får omsorg, anhörigvårdare, sociala, kommersiella, offentliga och ideella omsorgsgivare samt fackföreningar, för att bedöma framsteg, utbyta innovativa metoder för att förbättra uppnåendet av målen i EU:s omsorgsstrategi och utforma nästa steg för dess fortsatta genomförande.

---

64 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary%3AWages_and_salaries_-_EBS.

52. Europaparlamentet kräver tillämpning av jämställdhetsbudgetering för att säkerställa att utgifterna för omsorgstjänster direkt minskar den ojämlikhet som kvinnor och flickor möter.

53. Europaparlamentet framhåller att omsorgsgivarens roll framför allt bör bestå i att ge omsorg, och anser därför att det är nödvändigt att undanröja onödig byråkrati och att i så stor utsträckning som möjligt undvika att ge dem administrativa uppdrag som kan skötas av administrativa assistenter eller lämpliga digitala verktyg.

54. Europaparlamentet betonar behovet av samråd med alla relevanta intressenter under utarbetandet av den tillkännagivna omsorgsgiven, både på EU-nivå och på nationell samt lokal nivå, som inbegriper representanter för anhörigvårdare och patientorganisationer, för att undvika silopolitik och ta hänsyn till olika situationer och behov.

55. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att investera i en omsorgsekonomi och att genomföra rådets rekommendationer[65] om översynen av Barcelonamålen för förskoleverksamhet och barnomsorg samt om tillgång till överkomlig långtidsvård av hög kvalitet inom ramen för EU:s omsorgsstrategi, samt att i sina genomföranderapporter inkludera identifiering av god praxis, brister och kartläggning av framsteg, tillsammans med strategier för att uppmuntra ett större deltagande av män i omsorgssektorn och för att motverka odeklarerat omsorgsarbete genom att identifiera de främsta drivkrafterna och föreslå skräddarsydda lösningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att den europeiska barngarantin har tydliga mål och prioriteringar, med tilldelning av en betydande budget, och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa överkomliga, högkvalitativa och tillgängliga omsorgstjänster för småbarnsomsorg och äldreomsorg.

56. Europaparlamentet betonar att omsorgsstrategin bör anpassas till EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, eftersom de tar upp gemensamma utmaningar.

57. Europaparlamentet betonar att omsorgen av personer med funktionsnedsättning måste sätta självbestämmande i första rummet, eftersom dessa personer ska kunna bestämma var och med vem de vill bo, samt värdighet och inkludering genom en människorättsbaserad och personcentrerad strategi, vilket återspeglar den pågående omställningen inom vården. Parlamentet understryker att detta kan uppnås genom att förbättra deras omsorgsvillkor, till exempel genom högkvalitativ hembaserad omsorg eller andra boendealternativ som tillgodoser deras behov, inklusive ett självständigt och tillgängligt boende, och genom att inkludera

---

65 https://commission.europa.eu/document/c36247a2-55e7-428b-8ce5-707def3b8390_en; https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sv&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10382#navItem-3.

personer med funktionsnedsättning i utformningen av omsorgssystemen, samtidigt som man främjar deras utbildning och fortbildning, bland annat genom digitala lösningar, och därmed skapar en inkluderande arbetsmarknad och garanterar deras tillgång till sysselsättning.

58. Europaparlamentet påpekar att endast hälften av EU:s 42,8 miljoner personer med funktionsnedsättning i arbetsför ålder har ett arbete, och att endast 21 % av kvinnorna med funktionsnedsättning är heltidsanställda[66]. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att uppmuntra och utbilda omsorgspersonal för att stödja integrationen av personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden.

59. Europaparlamentet betonar att särskild uppmärksamhet bör ägnas anhörigvårdare, familjer och föräldrar, särskilt mödrar, som tillhandahåller långvarig vård och omsorg till barn med funktionsnedsättning, genom att säkerställa lämpligt stöd, antingen ekonomiskt eller genom social trygghet, och tillgång till avlastningstjänster och rådgivningstjänster.

60. Europaparlamentet understryker i detta avseende att EU enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är skyldig att systematiskt integrera rättigheterna för personer med funktionsnedsättning i alla program i den fleråriga budgetramen efter 2027 genom att utveckla en metod för att spåra utgifter som gynnar personer med funktionsnedsättning, däribland kvinnor och flickor, och genom att kontrollera att alla program och EU-finansierade projekt säkerställer lika möjligheter och tillgång till EU-finansiering för personer med funktionsnedsättning.

61. Europaparlamentet efterlyser ett fullständigt genomförande samt fortsatt noggrann övervakning, tillämpning och utvärdering av direktivet om balans mellan arbete och privatliv. Parlamentet betonar behovet av att utvidga och utveckla systemet för att uppnå en adekvat ersättning för mammaledighet, pappaledighet och vårdledighet samt underlätta utnyttjandet av föräldraledighet och övervaka mäns utnyttjande av sådan ledighet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att höja statusen för anhörigvårdare genom lämplig ersättning och kompensation samt tillgång till avlastningsvård för att bättre stödja nuvarande anhörigvårdare, samtidigt som man bidrar till att uppnå direktivets ursprungliga mål att uppmuntra fler män att medverka i omsorgen. Parlamentet uppmanar kommissionen att verka för incitament för båda föräldrarna att utnyttja föräldraledigheten, och efterlyser dessutom flexibla arbetsformer för föräldrar samt att kommissionen lägger fram kvalitetsriktlinjer på EU-nivå och utbyter bästa praxis för långtidsvårdstjänster, inbegripet adekvat bemanning, specialiserade utbildningsprogram

---

66 Jämställdhetsindex, Europeiska jämställdhetsinstitutet, 2024.

och mekanismer för kvalitetssäkring. Parlamentet begär att anställda, särskilt kvinnor, som utnyttjar sin ledighet för vård av sina familjemedlemmar ska ha ett effektivt skydd mot uppsägning eller diskriminerande behandling i samband med deras omsorgsansvar.

62. Europaparlamentet uppmanar enträget medlemsstaterna att införa tillräckligt betald, icke-överförbar föräldraledighet för varje förälder för att förhindra att kvinnor belastas i oproportionerlig grad av omsorgsansvar. Parlamentet understryker att en förbättring av mäns utnyttjande av ledighet är avgörande för att ändra normerna och säkerställa kvinnors lika deltagande på arbetsmarknaden samt för att motverka eventuella negativa generationsöverskridande effekter på flickor.

63. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett direktiv om rätten att inte vara uppkopplad för att skydda alla arbetstagare, särskilt föräldrar och omsorgsgivare.

64. Europaparlamentet efterlyser ett skydd av anhörigvårdare, som främst är kvinnor, inbegripet dem som gör ett avbrott i arbetet för att ta hand om en familjemedlem eller någon annan som behöver omsorg. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att främja, erkänna och stödja deras roll samt erkänna deras viktiga bidrag till den sociala sammanhållningen och till hållbarheten i vård- och omsorgssystemen i hela Europa. Parlamentet begär i detta avseende att deras tillgång till sociala trygghetssystem säkerställs i syfte att mildra de negativa effekterna av vård och omsorg, särskilt när det gäller karriär och ekonomiskt oberoende för kvinnor, samtidigt som man säkerställer att kvinnor inte tvingas ut från den formella arbetsmarknaden.

65. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i den kommande europeiska strategin för vård och omsorg införa en heltäckande, jämställdhetsinriktad ram för att kartlägga och erkänna de olika formerna av informell omsorg i hela Europa. Parlamentet betonar att anhörigvårdare måste erbjudas stöd, flexibla arbetsvillkor, vårdledighet och tillgång till adekvata kompletterande vårdtjänster, samt rådgivning och kamratstöd. Parlamentet understryker vikten av att säkerställa att anhörigvårdare får tid för sig själva och att deras personliga utveckling främjas.

66. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att erkänna oavlönade omsorgsgivare, genom att säkerställa tillgång till socialt skydd, pensionspoäng, avlastande tjänster och ekonomiskt stöd. Parlamentet betonar behovet av att successivt minska det obetalda omsorgsarbetet för kvinnor och flickor genom lösningar som omfördelar bördor, såsom investeringar i barnomsorg, äldreomsorg och tjänster till personer med funktionsnedsättning till ett överkomligt pris, och främjande av mäns lika delaktighet inom omsorgen.

67. Europaparlamentet påpekar att tillhandahållande av barnomsorgstjänster av hög kvalitet för alla skulle minska det obetalda omsorgsarbetet.

68. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utbyta god praxis om ett minimum av avlastningsperioder för anhörigvårdare, som säkerställer deras fysiska och psykiska välbefinnande och möjliggör fortsatt deltagande i arbetslivet. Parlamentet efterlyser konkreta stödåtgärder, såsom informationskampanjer, frivilliga vägar till erkännande av färdigheter och riktad utbildning.

69. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att erkänna unga anhörigvårdare vars behov ofta förbises och att utarbeta riktade stödåtgärder, inklusive flexibla utbildningsformer, rådgivningstjänster och avlastande omsorg, för att förhindra negativa effekter på deras hälsa, utbildning och framtida möjligheter till sysselsättning.

70. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att perioder av informellt omsorgsarbete erkänns på ett rättvist sätt i pensions- och socialförsäkringssystemen och i relaterade framtida EU-initiativ. Parlamentet uppmuntrar dessutom medlemsstaterna att undersöka rättvisa och hållbara lösningar för att skydda de i övervägande grad kvinnor som ägnar stora delar av sitt arbetsliv åt att ta hand om anhöriga.

71. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra arbetsvillkoren inom den formella omsorgssektorn, med fokus på att säkerställa rättvis och jämlik lön, med hänsyn till de fysiska och psykiska krav som är förknippade med omsorgsarbete, samt tillgång till fortbildning och säkra arbetsmiljöer, inbegripet åtgärder för att förebygga utbrändhet och alla former av våld och trakasserier på arbetsplatsen, samtidigt som man främjar omsorgsyrkenas attraktionskraft genom långsiktiga perspektiv, stärker den sociala dialogen och uppmuntrar fler män att söka sig till och stanna kvar inom omsorgssektorn. Parlamentet betonar att förbättrade löner och arbetsvillkor inom omsorgssektorn kommer att göra arbetstillfällena mer attraktiva och motverka svartarbete. Parlamentet påminner om behovet av att medlemsstaterna på ett korrekt sätt införlivar och genomför direktivet om insyn i lönesättningen, för att införa krav på lönestrukturer som återspeglar kompetens, ansvar och rollernas sociala värde, tillsammans med tydliga vägar för kvinnor att avancera mot ledande positioner och beslutstunga befattningar inom omsorgssektorn.

72. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att investera ytterligare i yrkesutbildning av hög kvalitet och stärka erkännandet av de färdigheter som förvärvats via formell och informell omsorg genom att integrera dessa färdigheter i politiken för livslångt lärande och kompetenshöjning, samtidigt som man

överväger en certifieringsprocess, eller andra mekanismer för gränsöverskridande erkännande av kvalifikationer. Parlamentet uppmuntrar införandet av digitala hälsoverktyg för att stärka omsorgsgivarnas digitala kompetens, till exempel genom att erbjuda stöd på distans, såsom telemedicin eller videokonsultationer. Parlamentet understryker att kompetens inte bara förvärvas genom formell utbildning och att alternativa vägar till kompetensutveckling måste erkännas och valideras genom de politiska ramarna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att underlätta åtgärder för en gradvis och flexibel (åter)integrering på arbetsmarknaden av arbetstagare som har tagit ett långt karriäravbrott för att vårda anhöriga, bland annat genom kompetenshöjning och omskolning.

73. Europaparlamentet framhäver de sysselsättningsmöjligheter som entreprenörskap kan skapa inom omsorgssektorn och betonar vikten av att stödja kvinnor i omställningen från anhörigvårdare till företagare inom omsorgssektorn. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att tillhandahålla skräddarsydda utbildningsvägar för entreprenörer, förenklade administrativa förfaranden för etablering av kvinnoägda små och medelstora företag samt kvinnliga egenföretagare inom sektorn och underlättad tillgång till särskilda mikrokrediter, med beaktande av det ekonomiska och sociala värdet av en sådan yrkesmässig omställning.

74. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utnyttja kompetensunionen för att främja utbildning och livslångt lärande i sektorer där det råder brist på arbetskraft inom hela EU, såsom omsorgsarbete, och säkerställa möjligheter till kompetensutveckling och omskolning för all yrkesverksam omsorgspersonal samt erkänna yrkesutbildningsbevis.

75. Europaparlamentet efterlyser en europeisk stadga för omsorgsgivare för att tillgodose de formella omsorgsgivarnas särskilda behov, till exempel genom erkännande av de färdigheter som förvärvats genom vård- och omsorgsarbete, och därigenom integrera vård- och omsorgspersonal, personliga tjänster och hushållstjänster, användar-arbetsgivare och institutionsvård i en gemensam EU-ram och definition, vilket skulle garantera minimistandarder för erkännande och skydd av omsorgsgivare i alla medlemsstater och minska ojämlikheterna mellan dem.

76. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att anpassa EU:s hälsostrategi till EU:s strategi för vård och omsorg och främja synergieffekter mellan programmet EU för hälsa och andra finansieringsmöjligheter för omsorgssektorn, i syfte att koppla samman hälso- och sjukvårdssystem med system för social omsorg, för att tillhandahålla ett sammanhängande stöd, särskilt vid kroniska tillstånd hos de mest utsatta individerna.

77. Europaparlamentet efterlyser en europeisk handlingsplan som bidrar till att komma till rätta med könsskillnaderna inom omsorgen och till att stödja både formella omsorgsgivare och anhörigvårdare. Parlamentet efterlyser i detta sammanhang stöd för ensamstående föräldrar och familjer i utsatta situationer, däribland de som utsätts för intersektionell diskriminering och har komplexa omsorgsbehov och/eller stora krav på sin tid, med fokus på social trygghet, prisvärd, tillgänglig och högkvalitativ barnomsorg, förbättrad balans mellan arbete och privatliv, prisvärda och högkvalitativa tjänster inom långtidsvården, bättre arbetsvillkor inom omsorgssektorn samt främjande av jämställdhet. Parlamentet anser därför att denna plan ska inriktas på tillgång till sysselsättning och utbildning – bland annat inom digital kompetens, social trygghet, omsorgsinfrastruktur och långsiktiga tjänster, barnomsorg, personliga tjänster och hushållstjänster, psykosocialt stöd och ökad flexibilitet i arbetslivet.

78. Europaparlamentet konstaterar att god tillgång till reproduktiv hälsovård och aborttjänster kan hjälpa föräldrar att undvika den stress som oväntade graviditeter medför och bidra till familjeplanering. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa överkomlig tillgång till sådana tjänster.

79. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullt ut utnyttja EU-medel, inbegripet faciliteten för återhämtning och resiliens, EU för hälsa, Europeiska socialfonden+ och Europeiska regionala utvecklingsfonden, för att utveckla tillgängliga och överkomliga omsorgstjänster och inrättningar av hög kvalitet för alla åldersgrupper, från barnomsorg till långtidsvård för äldre och personer med funktionsnedsättning. Parlamentet understryker behovet av att integrera begreppet ”stöd” parallellt med ”omsorg” för att fullt ut fånga upp mångfalden av tjänster och det rättighetsbaserade perspektiv som vägleder dem.

80. Europaparlamentet välkomnar kommissionens tillkännagivande av en omfattande europeisk omsorgsgiv som ska offentliggöras 2027, vilket innebär att den europeiska strategin för vård och omsorg förnyas till en mer ambitiös och sammanhängande ram.

81. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta hänsyn till både formella omsorgsgivare och anhörigvårdare genom att främja prisvärd och högkvalitativ barnomsorg, pedagogiska fritidsverksamheter och långtidsvårdstjänster. Parlamentet betonar att man bör beakta rekommendationerna i detta betänkande, bland annat för att underlätta erkännandet av kompetens och kvalifikationer, stödja kompetensutveckling, karriärutveckling och investeringar inom omsorgssektorn samt förbättra arbets- och levnadsvillkoren genom att utnyttja EU-medel för att främja rättvisa anställningsförhållanden och omsorg av hög kvalitet.

82. Europaparlamentet betonar att större investeringar i folkhälsa och social omsorg, inklusive arbetstagarnas löner och utbildning, är avgörande för att förbättra rekryteringen och få personal att stanna, så att man säkerställer arbetstillfällen av hög kvalitet som gör det mer attraktivt att arbeta inom omsorgssektorn.

°

° °

83. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.